

Avdelning: Hälsoskydd
Handläggare: Jerzy Slazak
Telefon: 08-508 28 974
Fax: 08-508 20 808
E:post: jerzy.slazak@miljo.stockholm.se

MHN 2006-11-21 p.13

Redovisning av vattenprovtagning vid stadens strandbad – sommaren 2006

Förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens redovisning
2. Ge förvaltningen i uppdrag att i sin tillsyn driva utrednings- och åtgärdskrav för Ängbybadet
3. Överlämna beslutet till Marknämnden, Fastighets- och saluhallskontoret, Statsbyggnadsnämnden och Stadsdelsnämnden i Bromma

Carl-Lennart Åstedt

Martina Bengtsson

Bakgrund

Inom Stockholms kommun finns 24 officiella strandbadplatser längs Mälarens stränder och i mindre insjöar. Ansvar för skötsel och underhåll av dessa åligger den stadsdelsförvaltning där badet är beläget. Alla officiella strandbad som ligger inom kommunen klassas som EU-strandbad.

Med officiellt strandbad menas en badplats som uppfyller vissa grundläggande krav. Badvattnet ska vara tjänligt från hygienisk synpunkt vilket bedöms med vattenprover som tas under sommaren. Ett visst antal toaletter beroende av antalet besökande ska ställas ut, livräddningsutrustning ska finnas tillgänglig och skylt/anslagstavla med diverse information ska finnas på stranden. Bedömning av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt görs av Miljöförvaltningen och baseras på bakteriologiska undersökningar av vattenprov. Förekomsten av tarmbakterierna E.coli, totalantal koliforma bakterier respektive intestinala enterokocker utgör den huvudsakliga grunden för denna bedömning. Sedan 1996 analyseras badvatten på alla strandbadplatser i enlighet med EG-direktiven om kvaliteten på badvatten (76/160/EEG) och Naturvårdsverkets författningssamling (SNFS 1996:6, MS:89).

I Programmet för Stockholms vattenarbete 2006-2015 är ett av de övergripande målen att ”Befintliga strandbad ska underhållas och ha en god vattenkvalitet. Önskemål om nya strandbad ska beaktats”. Från och med 2008 träder ett nytt badvattendirektiv (2006/7/EG) ikraft och ersätter det nuvarande. Det nya direktivet ställer större krav på utredning och åtgärder för badplatser som visar försämrade badvattenkvalitet.

Resultat

Resultaten av badvattenundersökningarna redovisas kontinuerligt på Smittskyddsinstitutets hemsida badplatsen.smittskyddsinstitutet.se.

På Miljöförvaltningens hemsida, där allmänheten kan hämta information om badvattenkvalitet, algblomning eller händelser som berör strandbadplatser, finns en direktlänk till denna sida.

Miljöförvaltningen har under badsäsongen maj-september 2006 tagit prover för bedömning av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt vid stadens samtliga officiella strandbad. Tabellen nedanför visar sammanställda provresultat för respektive strandbad.

Tabell 1

Strandbad	Antalet prov-platser	Antalet prov	Tjänliga	Tjänliga med anmärkning	Otjänliga	Algblomning
Hässelby allmänna	1	9	6	2	1	
Johannesdalsbadet	1	9	7	2		
Kanaanbadet	2	14	13	1		
Lilla Essingen	1	8	7	1		
Långholmens klippbad	1	8	8			
Långholmens strandbad	1	9	8	1		
Lövstabadet	1	11	8	3		
Maltesholmsbadet	2	17	14	3		
Minnebergsbadet	1	8	5	2	1	
Mälarhöjdsbadet	2	15	11	4		
Smedsuddsbadet	2	20	11	8	1	
Solviksbadet	1	7	7			
Stora Essingen	1	7	7			
Sätra strandbad	2	21	7	14	1	
Ängbybadet	2	41	16	17	8	
Brunnsviksbadet	1	8	6	2		JA
Ekhagen	1	8	5	3		
Farsta strandbad	1	9	5	3	1	JA
Flatenbadet allmänna	1	8	6	2		
Flatenbadet barn	1	7	7			
Hökarängsbadet	1	11	4	4		
Långsjöbadet	1	8	5	3		JA
Sköndal	1	8	7	1		JA
Trekanten	1	10	4	6		
Summa:		277	183	81	13	
Procent:			66,1%	29,2%	4,7%	

Generellt är badvattnet på Stockholms officiella strandbad av god kvalitet från hygienisk synpunkt. En del avvikelser förekommer från år till år beroende på väderleken under badsäsongen och badets belägenhet. Det varma sommarväder under årets högsommarperiod och stor belastning på strandbadplatser är en av bidragande faktorer att badvattenkvaliteten på vissa stränder visar sämre resultat än förra året. Två strandbadplatser: Ängbybadet och Sättra strandbad visar dock sämre vattenkvalitet än övriga strandbadplatser längs Mälaren och har gjort så under ett antal år. Miljöförvaltningen har inom ramen för miljöprogrammet utrett förhållandena vid Ängbybadet.

Ängbybadet

Ängbybadet har under flera år har visat förhöjda bakteriehalter. Orsaken har varit okänd. Miljöförvaltningen startade hösten 2005 ett projektarbete att utreda potentiella utsläppskällor till badet som en grund för vidare tillsynsarbete. Resultatet redovisades för Miljö- och hälsoskyddsnämnden i april 2006 i form av en rapport "Inventering av vatten- och avloppslösningar vid Ängby i Bromma". Bl.a. kartlades ägar- och arrendeförhållande för området vid Ängby. Inventeringen har inte kunnat peka ut något specifikt objekt som orsakar de höga bakteriehalterna vid badet. Några verksamheter har kunnat uteslutas men vissa fastigheter har visat stora brister med avseende på avloppslösningarna. Våren 2006 avlistades en av provtagningspunkterna på Ängbybadet (Ängby östra) från EUs officiella strandbadförteckning pga. förhöjda bakteriehalter under ett antal år

Resultat

Miljöförvaltningen avsatte under sommaren 2007 resurser och bekostade Stockholms Vatten ABs provtagning på tre nya provtagningsplatser. Provtagningsintervallen minskade således och antalet provtagningspunkter ökade(se bilaga). Avsikten var att komplettera studien från hösten 2005 och hitta verksamhetsutövare ansvarig för föroreningar på Ängbybadet. Resultatet av sommarens provtagning visar att det finns lokala föroreningskällor som gör att bakteriehalten både vid stranden och strax utanför är långa tider mycket förhöjda. Byggnader på fastigheten Nockebyhov 1:1 som ligger sydost om badet är potentiella föroreningskällor då vatten är indraget i strid mot arrendeavtalen och avloppslösningarna är undermåliga eller obefintliga. Marken som husen ligger på ägs av Stockholms stad och förvaltas av Markkontoret. Båtklubben som ligger i närheten av badet och fågelträck efter kanadagäss kunde uteslutas som utsläppskällor. Konsekvensen av sommarens dåliga provresultat blir sannolikt att Ängbybadet i sin helhet förlorar status som ett EU-bad. För att badet återigen ska få denna status måste proverna visa bra resultat under tvåårsperiod med två veckors provtagningsintervall.

Åtgärder

Såväl Stadsdelsförvaltningen som Markkontoret, Fastighets- och saluhallskontoret och Stadsbyggnadskontoret har av Miljöförvaltningen uppmärksamats på den oacceptabelt dåliga vattenkvaliteten vid Ängbybadet och tagit del av den utredning som gjorts. Miljöförvaltningen kommer ställa krav på närmare utredningar inklusive förstärkt badvattenprovtagning under sommaren 2007 och på förslag och genomförande av åtgärder för att badvattenkvaliteten ska förbättras enligt Programmet för Stockholms vattenarbete 2006-2015. Kraven kommer att ställas på dem som enligt Miljöbalken anses vara verksamhetsutövare så att avloppsfrågan löses på ett långsiktigt hållbart sätt.

Algblomning

Sedan 1994 kontrolleras i en del sjöar även förekomsten av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algblomning. Miljöförvaltningen tar planktonprover och gör fältobservationer. Stockholm Vatten AB utför planktonanalyserna. Under sommaren 2006 togs och analyserades 73 prover. I undersökningen ingick Brunnsviksbadet, Sköndalsbadet, Långsjöbadet, Farstastrandsbadet samt Mälarhöjdsbadet och Ängbybadet i östra Mälarens södra respektive norra del. Vid ett tillfälle besöktes även Trekantsbadet. Urvalsprincipen för provtagningsplatser är redan övergödda sjöar och vikar, eller sjöar och vikar med dålig vattenomsättning och risk för övergödning.

Inga farligt höga halter av cyanobakterier uppmättes på de besökta badplatserna år 2006. Vid bedömningen av halterna följer förvaltningen WHO:s riktlinjer.

En av sjöarna som visar tydlig och kraftig förekomst av cyanobakterier under lång tid är Långsjön. Strandbadet som ligger vid Långsjön har stort rekreativevärde och lockar många besökare från kringliggande områden. Långsjön är övergödd med höga fosforhalter i sedimenten. Stockholms Vatten AB har fått medel från miljömiljarden (Miljömiljardsprojekt nr.127) för att behandla bottensediment i Långsjön under hösten 2006.

Ett syfte med behandlingen är att radikalt minska blomningarna av blågröna alger i Långsjön. Synbar effekt av behandlingen förväntas under 2007.

Slut

Bilagor:

Bilaga 1 Bild med resultaten av sommarens provtagning vid Ängbybadet.